

DANSK POLITIHUNDEFORENING

DOMMER- OG PROGRAMUDVALGET

KELD ANDERSEN – CARSTEN S. HANSEN – VILLY SKAARUP
Tlf.: 28718683   29248873   26523676

E-mail: dpu@danskpolitihundeforening.dk

Dansk Politihundeforenings dommeruddannelse 2013

-o0o-

Formål:

- At uddanne elever, der på landsplan kan fungere som dommere i konkurrencer efter foreningens konkurrenceprogram øvelserne 1-6 og 11 i alle klasser samt øvelserne 7+8+9+10 i unghunde og patruljeklasse.
- At gøre elever i stand til, at vurdere den iagttagne præstation på baggrund af formålsparagraffens målsætning om praktisk politihundearbejde, som foreningens konkurrenceprogram tilsigter det.
- At gøre eleverne i stand til at udøve dommerskøn.
- At undgå, at elever udvikler sig til fejlkiggere.

Mål:

- At elever efter uddannelsen vil være i stand til at vurdere og bedømme en praktisk opgave på tilstrækkelig sikker måde.

Adgangskrav:

- Se Almindelige Bestemmelser punkt 7 i foreningens konkurrenceprogram.

Dispensation:

- Se gældende regler på Dommer- og Programudvalgets hjemmeside.

Undervisningsform:

- Elevcentreret samtaleundervisning
- Elevernes egne erfaringer og aktive medvirken er en forudsætning for opfyldning af undervisningens mål.

Tid:

- Teorilektioner, to prøvebedømmelser og dommerprøven, i alt 35-40 timer.

Evaluering:

- Undervisningens resultat evalueres løbende gennem opgaver i bedømmelse af cases samt 2 prøvebedømmelser af unghund og patruljehund i fuldt program.

Indstilling til dommerprøven

- Inden den endelige indstilling til praktisk bedømmelse, skal vedkommende i den teoretiske undervisning have vist egnethed og forståelse for at dømme efter programmet.
- Indstillingen foretages af dommerinstruktøren.

Dommerprøven:

- Kurset afsluttes med en skriftlig teoriprøve og en praktisk prøve, hvor en unghund- og en patruljehund bedømmes i fuldt program. Den praktiske bedømmelse overværes og vurderes af et medlem af dommer- og programudvalget der afgør, om eleven kan godkendes som dommer.

Undervisningsmaterialet:

- Undervisningsmaterialet er et støttemateriale for dommerinstruktøren, og en vejledning med hensyn til specielt væsentlige ting. Det skal i alle tilfælde sammenholdes med foreningens Almindelige bestemmelser, Konkurrenceprogram og Figurant instruktionsmateriale.
- I et **tillæg til undervisningsmaterialet** er opført retningslinier for bedømmelse og afgørelser truffet af DPU med baggrund i spørgsmål fra medlemmerne.

Lektionsplanen:

- Dommerinstruktøren tilrettelægger undervisningen og dens omfang under hensyntagen til elevernes individuelle forudsætninger.
- Planen kan **eksempelvis** se ud som herunder.

Dansk Politihundeforenings dommeruddannelse 2013

Lektionsplan

1. lektion

- hvad forlanges af en dommer
- dommeren og figuranten
- hundeførerinstruktion
- dommersedlen
- forhold i forbindelse med konkurrence
- appelkarakteren

2. lektion

- bedømmelser
- gennemgang af øvelse 1 – 6

3. lektion

- repetition af øvelse 1 – 6
- gennemgang af øvelse 7 – 8
- orientering i Lektioner for figurant kursus Øvelse 7, Gerningssted og øvelse 8, Spor.

4. lektion

- repetition af øvelse 7 – 8
- gennemgang af øvelse 9
- orientering i Lektioner for figurant kursus Øvelse 9, rundering.

5. lektion

- gennemgang af øvelse 10 – 11
- orientering i Lektioner for figurant kursus Øvelse 10, Anholdelsesopgave og øvelse 11, Frygtløshed for slag.

1. Prøvebedømmelse

6. lektion

- gennemgang af prøvebedømmelserne

2. prøvebedømmelse

7. lektion

- gennemgang af prøvebedømmelserne og endelig afpudsning

Dansk Politihundeforenings dommeruddannelse 2013

Undervisningsmateriale:

1: Dommerens forhold.

Dommeren skal være sig sit ansvar over for foreningens formålsparagraf og vort konkurrenceprogram bevidst. Hans afgørelser skal træffes med baggrund i vor forenings historie og formålsparagraf. Han må være loyal over for vort program, og ikke stille ekstreme krav til formen for øvelsernes udførelse. Derved fastholdes og fremmes et uddannelses- og indlæringskoncept, hvor der ikke er behov for at anvende hjælpemidler, der strider mod dyrenes velfærd, for at kunne opnå et topresultat i vort program.

Dommeren skal være ens over for alle og kunne gennemskue den rutinerede fører, der ved hjælp af fiduser eller overdreven teknik søger at pynte på præstationen. Derfor skal dommeren have indgående kendskab til programmet, indgående kendskab til konkurrenceforhold og god dommeretik- og moral.

Dommeren må i sit virke hele tiden være opmærksom på, at det for en hundefører ofte er mere nærliggende at tro, at manglende resultater skyldes terrænets beskaffenhed, opgavens urimelige krav eller dommerens fejlvurdering, hvorfor han skal give præcise præmisser for sin afgørelse..

Dommeren må undgå den holdning til bedømmelsen: ”Vi må hellere trække lidt i øvelsen, det kan jo være, der kommer en, der gør det flottere”. Det er en forkert filosofi. Måske kan vi bedst forklare hvorfor med noget fra en anden sportsgren, nemlig: Den pil, der sidder lige i centrum af Bulls Eye giver ikke flere point end den, der sidder ude i kanten af Bulls Eye. I vore bedømmelser bør der være en lignende tolerance.

Hvad forlanges af en dommer

- rolig og velafbalanceret
- venlig og imødekommende
- kende sit program
- helst selv gå med hund
- være retfærdig – ens over for alle – objektiv
- se på helheden, herunder tage hensyn til den praktiske målsætning
- afgøre pointberegning jævnt før programmet

- udøve dommerskøn, en faglig vurdering af hvordan den viste præstation forholder sig til det ideelle, som er beskrevet i konkurrenceprogrammet
- ikke være fejlkigger
- en loyal, aktiv og ansvarsbevidst partner for sin dommermakker

Dommeren og figuranten

- dommeren har ansvaret for øvelsernes korrekte gennemførelse, hvilket indebærer, at dommeren også har ansvaret for figurantarbejdet. Dommeren skal kunne instruere figuranten efter Arbejdsudvalgenes til enhver tid gældende figurantkursus materiale
- det gælder også for øvelse 11-figuranten. Dommeren skal kunne instruere figuranten efter Arbejdsudvalgenes figurantkursus materiale for øvelse 11
- instruktionen af figuranten skal være omhyggelig. Laver figuranten fejl - må de omgående rettes

Hundeførerinstruktion

- denne skal altid være fyldestgørende og ens overfor alle
- begynd med hvilken øvelse det er og eventuelle grundlag for øvelsen
- nøjagtig beskrivelse af terrænet, og spørg om hundeføreren er i tvivl om noget
- vejlede i rimeligt omfang under afviklingen

Dommersedler m.v.

- notesbog
- korte, men nøjagtige kommentarer
- ikke skrive point sammen med kommentarer i sedlens venstre side
- i rundering og spor skal man ikke skrive starttider og findetider, idet det kan være vejledning for andre hundeførere
- eventuelle fejl kan skrives på en separat seddel
- strafpoint
- dommersedler uden gennemslag

Forhold i forbindelse med konkurrence

- ikke anvende skarpt halsbånd
- ikke afstraffe hunden
- ikke være til gene – forstyrre andre

- ikke skaffe sig fiduser
- overtrædelse straffes med fradrag i point
- bortvisning
- bortvisning af dommer og figurant

Appelkarakteren

- hundens lydighed, energi og forståelse
- såvel fører- som hundefejl
- endvidere fradrag under 1 point
- helhedsindtryk
- hundens temperament
- hvis kun appelpoint fratrækkes skrives begrundelse på dommerseddel.

Appelpointene vil mange gange være de point, der skiller de bedste fra de øvrige, så vær opmærksom på, at bruge appelpointene rigtigt. Det må ikke blive noget, der bare skal hæftes på.

2: Bedømmelsen.

Bedømmelsen, er den primære del af dommerens opgave. Dommeren skal afgøre pointberegningen jævnfør programmet og skal kunne udøve et fagligt skøn, når det kræves.

Nogen gange er pointberegningen uproblematisk. Det er let at tælle ekstrakommandoer eller manglende genstande på sporet.

Ofte må dommeren dog udøve et skøn for at afgøre pointberegningen. For at kunne udøve et skøn, er dommeren nødt til at have en baggrund at gøre det på. Det skal være et fagligt skøn med baggrund i vort program, personlige erfaringer, kutyme, faste takster og kendte afgørelser, og ikke et skøn baseret på personlige præferencer.

Dommeren kommer uundgåeligt ud for at skulle bedømme situationer, som han ikke har oplevet før, og som han ikke kan finde beskrevet. Her må han udøve et dommerskøn. Et sådant skøn må altid have baggrund i:

- hvad formålet med øvelsen er
- hvad programmet kræver i øvelsen
- hvad er specielt relevant for øvelsen
- er der kendte afgørelser i situationer, som ligner
- findes der faste takster for eventuelle forseelser, som er sammenlignelige

- eventuelle andre forhold, der må tages i betragtning.

Et hovedformål med dette kursus er at gøre dommeren i stand til at udøve et sådant skøn. Derefter må dommeren holde sin uddannelse opdateret ved at deltage i foreningens vedligeholdelseskurser og orientere sig i medlemsblad og på hjemmesiden om nyheder, og så gælder det også her, at ”øvelse gør mester”.

I gennemgangen af de enkelte øvelser og deres bedømmelse er de elementer, som må anses at være de væsentligste, som netop den øvelse skal vise om hund og fører, oplistet under: ”Hvad er særligt relevant i bedømmelsen af denne øvelse”.

Generelle bestemmelser:

- Generel fejl - en fejl der optræder i hele øvelsen – fradrag, minimum 1 point afhængigt af grovheden.
- Programfejl - hundeføreren følger ikke programmet bevidst eller ubevidst – fradrag i point afhængigt af grovheden.
- Animeringer - f.eks. se ned på hund i visse øvelser, lyde fra munden, knips med fingre, klap på lår, hæleklap, kropsdrejninger og unaturlige bevægelser - fradrag i point
- Ulovlig kommando, en kommando, som ikke er anført i programmet for den aktuelle øvelse, fradrag 1,5 point
- Forsøg, der gives kun et forsøg, men under særlige omstændigheder, f.eks. forstyrrelse, kan denne regel fraviges
- Belønning tillades kortvarigt mellem øvelser eller efter afslutning af dele af øvelser
- Klikker må ikke bæres synligt under øvelse 1 til 6 + 10 og 11. Den kan i andre øvelser bruges på samme måde som en godbid eller en bold og må så bæres synligt
- Utidig halsgivning kan optræde i alle øvelser, men høres og straffes oftest i lydighedsøvelserne - fradrag i point eller appelpoint efter grovheden
- Point for det udførte gives hvis point er opnået i en øvelse. Der er undtagelser, f.eks. ved bortvisning og i øvelse 11 m.m.

Fællesbestemmelser for lydighedsøvelserne 1-6

- Mellem øvelserne må hunden roses og belønnes kortvarigt.
- Ekstra kommando 1 point
- Animering 1 point

- Ekstra kommando og samtidig animering 1,5 point
- Æresrunde, bedømmes efter størrelse, fra 0,3 til 0,5 point
- Mellem øvelserne skal hunden føres i line eller som under ”fri ved fod”
- Venstrehåndede må føre hunden på deres højre side.

Øvelse 1: Fri ved fod.

Hvad er øvelsens formål:

At vise at hunden lydigt, energisk, temperamentsfuldt og villigt, uden animering eller kommando og med forståelse for at sætte sig selvstændigt og korrekt ved opstandsninger, kan følge sin fører, der i naturlig gang/løb og med naturlige opstandsninger gennemfører alle øvelsens momenter efter dommerens anvisning.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem fører og hund. Hundens lydighed, energi, temperament og forståelse for **nøjagtighed** i udførelse af øvelsen i et længere forløb gennem alle øvelsens momenter uden på noget tidspunkt at miste **koncentration**.

Terræn:

- Jævnt, ikke for høj bevoksning eller ujævnheder

Kommandoer:

- klare og tydelige
- avertissement, f.eks ”giv agt”
- udførelseskommando

Udførelse:

- opstilling 8-10 meter foran dommeren
- ensartet bedømmelse af alle
- øvelsens detaljer, vendinger, drejninger, 3-skridts-øvelser m.v., bør planlægges inden øvelsens start
- øvelserne afsluttes foran dommeren, der herefter siger tak

Bedømmelse:

- i udgangsstillingen, som gælder for alle lydighedsøvelserne, står føreren i naturlig stilling med samlede ben, hunden sidder lige og tæt ved føreren på venstre side med sin højre skulder ud for førerens venstre knæ. Afvigelser herfra straffes med fradrag i point eller appelpoint efter grovhed

- udgangsstillingen kan efter ønske udføres med hunden siddende på højre side
- under ”fri ved fod” skal hunden gå ved venstre side under hele øvelsen, lige og med sin højre skulder ud for førerens venstre knæ, det accepteres at hunden går med sin snudespids på højde med førerens venstre knæ. Afvigelser herfra straffes med fradrag i point eller appelpoint efter grovhed
- øvelsen kan efter ønske udføres med hunden gående på førerens højre side
- fradrag for animeringer f.eks. lyde fra munden, knips med fingrene, klap på låret, hæleklap, kropsdrejninger og unaturlige bevægelser i point
- hvis hunden ikke sætter sig 0,5 point

Øvelse 2: Apportering.

Hvad er øvelsens formål:

At vise at hunden på førerens kommando, med korrekt start og afslutning, hurtigt og uden at tygge, kan apportere en genstand, som føreren har kastet mindst 10 meter frem, og aflevere den til føreren i oplyste afleveringsform.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem hund og fører. Hundens nøjagtighed i start, slut og udførelsen. Hundens lydighed, energi og forståelse for hurtigt, uden tøven, på kommando og uden at beskadige den, at **bringe** en genstand til hundeføreren **og aflevere** den i den ønskede afleveringsform.

Terræn:

Ikke for høj bevoksning

Dommeren placerer sig ud for og lidt foran på førerens højre side.

Udførelse:

- hundeføreren oplyser om apporteringsform.
- hunden på plads ved venstre eller højre side
- apporten mindst 10 meter ud
- afvente tegn fra dommer
- apporten kastes væk fra publikum
- tilladte kommandoer: apport og slip – efter tegn
- føreren kan vælge at lade hunden aflevere apporten siddende tæt på og lige foran føreren eller ved førerens venstre side.
- den hundefører, der vælger at lade hunden aflevere apporten siddende tæt på og

lige foran føreren, må give en ”på plads” kommando efter apport afleveringen.

- ”på plads” kommandoen skal afgives medens hunden sidder foran hundeføreren
- øvelsen er først slut når hunden sidder ved førerens venstre/højre side og dommeren har sagt tak.

Bedømmelse

- bedømmelsen starter, når føreren har fået apporten i hånden og har meldt klar
- kun point, hvis hunden har apporten i munden og har påbegyndt apporteringen
- fradrag for ekstra kommandoer og animeringer
- fradrag i point hver gang hunden taber apporten
- tab af apport 1 point
- hvis hunden går før kommando – knaldapporterer – 1 point
- hvis øvelsen ikke gøres færdig, bedømmes den del af øvelsen, der er udført
- ved aflevering foran skal hunden sidde så tæt at apporten kan nås uden at føreren forlader udgangsstillingen.
- tyggeri, bedømmes efter grad, fra 0,3 til 2,0 point
- hvis hundefører forlader udgangsstilling, øvelsen afbrydes, der gives point for den udførte del.

Øvelse 3: Halsgivning.

Hvad er øvelsens formål:

At vise en hund der, siddende korrekt på plads, på kommando straks afgiver 10 sammenhængende glam.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem fører og hund, samt nøjagtighed i udførelsen. Hundens lydighed og forståelse for at give **hals** på kommando samt dens temperament og energi herunder.

Udførelse:

- hunden på plads på højre eller venstre side
- kommando giv hals på tilladelse fra dommer
- der kræves 10 glam
- kun fuldt point, hvis hunden starter halsgivning straks efter kommando

Bedømmelse:

Forlader hunden udgangsstillingen, sker der fradrag som følger:

- hunden rejser sig før halsgivning 1 point
- hunden rejser sig under halsgivning 0,5 point
- siddende foran hundeføreren 1 point
- stående foran hundeføreren 1,5 point
- hundeføreren ser ned på hunden 1 point
- hensyntagen til hundens temperament
- øvelsen skal afvikles inden for rimelig tid
- ingen point for piveri
- pointfradrag for hver ekstra kommando og animering

Øvelse 4: Spring.**Hvad er øvelsens formål:**

At vise at hunden på kommando kan springe over et 1½ m højt plankeværk.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem hund og fører, herunder nøjagtighed i udførelsen. Hundens lydighed, fysiske form, adræthed og energi i **springet**.

Udførelse:

- hunden på plads på højre eller venstre side
- afvente tegn fra dommer. Bør ikke gives før hunden er i ro
- derefter kommando
- hundeføreren skal straks forlade udgangsstillingen, når hunden forlader denne
- kun et forsøg på opspring med berøring af plankeværket
- hunden på plads efter springet uden kommando

Bedømmelse:

- pointfradrag, hvis føreren løfter armen samtidig med kommandoen
- hunden springer før kommando 1 point
- hunden springer før tegn fra dommer 1,5 point

Øvelse 5: Afdækning.

Hvad er øvelsens formål:

At vise at hunden på kommando kan dække af og blive liggende roligt et bestemt tidsrum medens føreren er i skjul, hvorefter den skal kunne kaldes eller fløjtes ind.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem fører og hund samt hundens evner til, i en praksisnær situation, hvor den over tid ikke er under direkte påvirkning af føreren, at vise lydighed, selvstændighed og forståelse for øvelsen, ved at **forblive afdækket** til indkald.

Terræn:

- Hunden må ikke dækkes af i højt græs eller foran bakke, så den ikke kan se føreren på vej i skjul

Udførelse:

- alle momenter starter på tegn fra dommer
- hunden på plads på højre eller venstre side af føreren ved et angivet mærke
- på tegn fra dommeren kommanderes dæk
- tegn til at gå/løbe i skjul gives, når hunden har lagt sig
- fløjtes/kaldes ind efter tegn
- hunden må ikke kunne se føreren i skjul

Dommerens placering:

- de 2 dommere placerer sig således, at de kan styre og bedømme hele øvelsen

Bedømmelse:

- hvis hunden ikke dækker af inden for rimelig tid afbrydes øvelsen
- hvis hundeføreren går før tegn *fra dommer* 0,2 point
- giver føreren ekstra kommando, når han har forladt hunden afbrydes øvelsen
- fradrag i forbindelse med fløjt/indkald højst halvdelen af point
- vær opmærksom på forhold, der kan påvirke hunden under øvelsen
- tiden i klasserne er forskellig.
- hunden kryber, pr. gang 1 point
- hundeføreren ser ned på hunden ved afdækning 1 point

Øvelse 6: Fri ved cykel.

Hvad er øvelsens formål:

At vise at hunden selvstændigt, med opstart og afslutning på plads, over en strækning kan følge den cyklende fører løbende på cyklens højre side i en position tæt på cyklen og med snuden mellem cyklens fornav og krank.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem fører og hund og nøjagtighed i udførelsen. Hundens evne til med lydighed, energi, nøjagtighed og forståelse over tid, at **følge cyklen** i en praksisnær øvelse med flere momenter.

Terræn:

Vej eller andet egnet sted

Udførelse:

- hunden på plads ved førerens venstre eller højre side, fri ved fod
- strækning på 50 meter frem og tilbage gennemkøres med vending til venstre
- hunden skal løbe på cyklens højre side
- snudespids ved cyklens fornav (længst fremme), eller krank (længst tilbage)
- hunden skal gå bagom cyklen både ved start og afslutning, og uden kommando om at gå på plads
- løber hunden på venstre side af cyklen hele vejen opnås ingen point

Bedømmelse:

- dommerne placerer sig sådan, at de kan vurdere hele øvelsen
- føreren på og af fra venstre side
- fradrag i point for ekstra kommandoer og animeringer
- fradrag i point, hvis hunden forlader cyklen
- hunden løber for om cyklen ved start/afslutning 1 point

Øvelse 7: Gerningssted.

Hvad er øvelsens formål:

At vise at hunden, på førerens kommando, konstant, energisk, koncentreret og effektivt, kan afsøge et anvist, afmærket gerningssted og sikre de anbragte genstande.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Fører og hunds samarbejde i løsning af opgaven. Hundens evne til at **finde** og **sikre** de anbragte genstande samt den lydighed, villighed, energi og forståelse den viser i udførelsen af øvelsen.

Størrelse og alder:

Forskel i klasserne.

Det samme gælder for genstandenes antal og størrelse

Der er ved officielle konkurrencer udarbejdet skitser og gerningsstederne, der skal følges.

Obs: Vedrørende nedgravning af genstande henvises til de til enhver tid gældende bestemmelser i AU.s figurantinstruktionsmateriale

Terræn:

- Skal udvælges under hensyn til sværhedsgraden i klassen

Figurantinstruktion:

- foretages på afviklingsstedet
- gerningsstederne skal være så ens, som terrænet tillader det
- opgaven gennemgås med figuranten, der for hvert sted tegner genstandens nøjagtige placering
- instrueres om, at genstandene skal holdes i bar hånd under udlægningen
- dommeren bør påse, at det første gerningssted lægges, og at nedgravning af genstand sker som foreskrevet
- ved overtrampning instrueres i hvornår, hvordan og hvor meget

Udførelse:

- påviser hunden en genstand, må føreren betrede gerningsstedet for at sikre denne, hvilket også gælder, hvis hunden taber genstanden på gerningsstedet
- en påvisning sker når hunden bliver på det sted, hvor genstanden er anbragt, enten stående, siddende eller liggende i en markering der klart for alle viser, at hunden har fundet noget.

Bedømmelse:

- programmet fastsætter point for genstande og arbejde
- kun point for de genstande, der afleveres til dommeren efter øvelsens afslutning
- arbejdet bedømmes efter præstationen
- hunden skal søge konstant (har intet med højt eller lavt søg at gøre)

- føreren skal holde hunden indenfor eller i kanten af gerningsstedet
- hele gerningsstedet skal afsøges, indtil alle genstande findes
- ved decideret beskadigelse af en genstand, fratrækkes 0,5 point
- højst halvdelen af pointene kan trækkes, når føreren gentagne gange betræder gerningsstedet uden at kunne sikre genstanden
- en gang i gerningsstedet uden at kunne sikre en genstand koster 0,5 point.

Øvelse 8: Spor.

Hvad er øvelsens formål:

At vise at hunden på førerens kommando, villigt, energisk, koncentreret og effektivt på et anvist udgangssted selvstændigt kan opsøge og følge et derfra udgående spor og sikre de der anbragte genstande.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Fører og hunds samarbejde i løsning af opgaven. Hundens evne til at **opsøge**, fastholde og stadig koncentreret **udarbejde** sporet uden opstandsnings og usikkerhed i knæk eller ved terrænskift. Dens evne til at **finde** og **sikre** de på sporet anbragte genstande samt den villighed, forståelse og energi, der udvises under øvelsen.

Længde og alder:

Forskel i klasserne.

Det samme gælder for genstandenes antal og størrelse

Der er ved officielle konkurrencer udarbejdet sporskitser der skal følges.

Obs: Vedrørende nedgravning af genstande henvises til de til enhver tid gældende bestemmelser i AU.s figurantinstruktionsmateriale

Terræn:

- Vælges under hensyn til klassens sværhedsgrad og kravet i opgaven
- I kriminalklassen og vinderklassen kan øvelserne 7, 8, 9 og 10 kombineres

Figurantinstruktion:

- skal ske på afviklingsstedet
- sporene skal – så vidt muligt – lægges ens til alle deltagerne
- opgaven gennemgås grundigt med figuranterne. For hvert spor laves en skitse med angivelse af terrængenstande m.v. samt genstandenes nøjagtige placering
- instruktion om, at genstande skal bæres i bar hånd under udlægningen

- der bør være to figuranter, så sporlæggeren kan følge med, når sporet tages
- figuranterne skal have en tidstabel, der skal følges
- dommeren bør være med, når de første spor lægges
- vedrørende nedgravning af genstande henvises til AU.s til enhver tid gældende figurantinstruktionsmateriale

Udførelse:

- sporet opsøges mellem 2 markeringspinde
- spor hundeføreren har lagt bag sig er afsluttet, tilbagesøg fra førerens position er ikke tilladt
- tilrettevisning kan gives efter anmodning
- når sidste genstand er fundet eller passeret af føreren afbrydes øvelsen
- øvelsen afbrydes, når føreren efter at have fået en tilrettevisning kommer 15 meter væk fra sporet, og ikke viser tegn på at søge tilbage
- ved frisøg må hunden ikke være længere væk fra føreren end en almindelig sporline, der kan være på indtil 15 meter
- viser hunden usikkerhed ved knæk og buer, kan den kaldes tilbage af føreren
- tilrettevisning gives, når der er fare for at ødelægge sideløbende spor. Af hensyn til ensartetheden, skal førerne normalt være 15 meter væk fra sporet og ikke vise tegn til at søge tilbage
- ved tilrettevisning skal føreren normalt vises vinkelret ind på sporet
- ved vinkelrette knæk – tilbage til stedet, hvor føreren forlod knækket
- går føreren frem til hunden, der påviser/apporterer, kan føreren gå tilbage til stedet, hvor føreren befandt sig ved påvisningen/apporteringen og lade hunden fortsætte sporet derfra

Bedømmelse:

- fradrag for tilrettevisning kan kun ske i ved sporsøget indtjente points
- fradrag for ikke konstant fremadskridende søg
- manglende spor fratrækkes i forhold til sporets længde, se tabel
- såfremt hunden følger sporet, medfører manglende genstande normalt ikke fradrag i sporsøget
- programmet fastsætter point for genstande og arbejde
- kun point for de genstande, der afleveres til dommeren efter øvelsens afslutning
- gentagne stop og volter medfører fradrag

- gentagne tilbagekald medfører fradrag
- ved decideret beskadigelse af genstand fratrækkes 0,5 point.

Øvelse 9: Rundering.

Hvad er øvelsens formål:

At vise at hunden på førerens kommando, villigt, energisk og effektivt kan **afsøge** et anvist areal, hvis begrænsninger er oplyst føreren, **finde** de der anbragte figuranter/objekter, ved effektiv halsgivning kan **tilkalde** føreren samt **bevogte** det fundne korrekt til fører kommer frem og slutteligt effektivt afsøge findestedet for anbragte genstande.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem hund og fører. Terrænets tilstrækkelige **afsøgning**. Hundens evne til villigt, energisk, effektivt og koncentreret at **finde figuranter/objekter**. At hunden straks tilkalder føreren ved effektiv **halsgivning** medens den foretager en selvstændig, korrekt og effektiv **bevogtning** af det fundne uden at flytte på eller bide i det samt dens evne til at på findestedet at udfinde anbragte genstande. Førerens visitation og indtransport af figurant samt findestedssøg.

Eftersøgningsområdets størrelse er fastsat i programmet. Bredden er angivet. Dybden afhænger af terrænet.

Arealets størrelse:

Forskel i klasserne.

Det samme gælder for figuranter og objekters antal, objekternes størrelse og anbringelsesmåde.

Der er ved officielle konkurrencer udarbejdet runderingsskitser der skal følges.

Terræn:

- udvælges efter klassens sværhedsgrad.

Figuranter og objekter:

- antallet varierer efter klassen

Unghundeklassen:

- 1 figurant og 1 stort objekt.

Patruljeklassen:

- Figuranter og/eller store objekter.

Tilrettelæggelse:

- øvelsen skal tilsigte en praktisk opgave
- området skal så ensartet for alle som muligt
- begrænsninger, evt. midterlinie, startlinie og bredde skal kunne angives så tydeligt, at misforståelser undgås
- objekter placeres efter opgaven. Ved flytning skal sværhedsgraden være den samme
- objekter/genstande, der ikke findes, skal med mellemrum berøres, så de får den samme fært, som de der findes
- dommere og figuranter skal – umiddelbart før konkurrencen begyndes – gennemgå eftersøgningsområdet af følgende grunde: Jage evt. vildt bort fra området. Fjerne uvedkommende ting. Placere opgavens objekter, genstande og figuranter. Overtrampe området, så alle førere og hunde får ens forhold

Figurantinstruktion:

- figuranterne instrueres om at optræde ens overfor alle hundene
- figuranterne skal – såfremt opgaven ikke foreskriver andet – stå absolut stille, når hunden kommer
- figuranten bør ikke have private ting på sig
- har figuranten private effekter på sig, placeres de i særskilte lommer, og føreren får ved visitationen besked på, at der i den eller de lommer udelukkende er private effekter.
- figuranten må ikke på nogen måde animere, og må undgå at vise frygt for hunde, der kommer tæt på
- figuranten skal overfor dommeren være konkret og objektiv. Figurantens svar kan blive afgørende for en bedømmelse.

Udførelse:

- føreren skal sikre sig, at området afsøges effektivt af hunden, under hensyntagen til vinden.
- hunden skal rundere – ikke føreren
- føreren kan dirigere hunden ved fløjt, kommandoer eller armbevægelser. Overdreven råben og skrigen er ikke tilladt.
- føreren må – ved rundering – ikke gå tilbage i området. Det passerede er tabt. Heri også figuranter og genstande, der er passeret. Der skal dog ved bedømmelsen tages hensyn til vinden, specielt er der større tolerance ved medvind.
- giver hunden standhals ude i området, må føreren efter tegn fra dommer løbe til

- stedet og bagefter gå tilbage til det sted, hvor han befandt sig ved standhals
- fundne figuranter skal indtransporteres til dommeren med hunden i line eller fri ved fod.
  - genstande må ikke fjernes uden tilladelse
  - der skal gives tilladelse til søg ved lig

Bedømmelse

- dommerne skal under bedømmelsen forholde sig på en sådan måde, at de ikke generer hund og fører i arbejdet. De skal dog følge føreren så tæt, at de uden at presse kan se, hvad der sker, specielt vedrørende hundens adfærd ved figuranter og genstande
- de må aldrig komme foran, på siden eller i vinden i forhold til hund og fører

Pointberegning:

Rundering:

Hele området skal – under hensyn til vindforholdene – være effektivt afsøgt. For manglende terræn sker fradrag

Halsgivning: Pointfordelingen i henhold til programmet. Halsgivningen skal være effektiv og kunne tilkalde føreren. Hvis hunden giver hals for en sidegenstand og ved gerningsstedssøg finder objektet gives fuldt point. Dette gælder kun, hvis der er tale om et objekt, **ikke** en figurant. Hvis føreren løber før tegn fra dommer 0,2 point

Bevogtning: Hunden skal blive ved figurant eller objekt. Figuranten skal føle, at han ikke kan forlade stedet

Tilvejebringelse: Der er afsat point for hver figurant eller genstand, der tilvejebringes. Apporterer hunden, gives der alene for tilvejebringelse

Bevogtningsfejl: Stød/bid, flåen i objekter, hund fjerner sig, hund fjerner objekt, hund vender sig fra figurant.

Strafpoint: Al aktiv brug af tænder i figurant og flåen i genstande

Hundefører fjerner genstand uden tilladelse 0,2 point

Manglende visitation 1 point

Manglende gerningsstedssøg 1 point

Manglende indtransport af figurant 1 point

Hunden forlader figurant/genstand en gang, men returnerer og laver tilfredsstillende halsgivning/bevogtning, der trækkes halvdelen af halsgivnings- og bevogtningspoint

Hunden forlader figurant/genstand to gange, men returnerer og laver en

tilfredsstillende halsgivning/bevogtning, der trækkes halvdelen af de tilbageværende halsgivnings- og bevogtningspoint
Forlader hunden atter figurant/genstand, kan der ikke opnås point for halsgivning/bevogtning

Øvelse 10: Anholdelsesopgave.

Øvelsens formål:

At vise, at hunden kan eftersætte, finde og ved bid i beskyttelsesarm standse en figurant, der ude af syne flygter i skov, buskads eller tilsvarende terræn, så hurtigt, at føreren kan foretage anholdelse og visitation samt indtransport af den anholdte under bevogtning af hunden indenfor en tidsfrist på 4 minutter.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Samarbejde mellem hund og fører. Hundens evne til at finde en flygtende figurant i uoverskueligt terræn og ved **bid** standse og fastholde denne på en tid, der gør det muligt for føreren at anholde, visitere og indtransportere figuranten til dommerne inden for en tidsfrist på **4 minutter** efter anråbet, samt dens lydighed i forbindelse hermed.

Tilrettelæggelse:

- alle klasser: bevæbnet eller ubevæbnet. Skud kan forekomme
- kriminal- og vinderklassen: figuranten må forsøge at hindre hundens angreb
- unghunde- og patruljeklasse: 75 meter
- kriminal- og vinderklasse: 100 meter
- unghunde- og patruljeklassen: figuranten fortsætter flugten, når hunden er på vej. Figuranten skal gøre sig usynlig
- kriminal- og vinderklasse: figuranten fortsætter flugten i skjul, når føreren har anråbt ham
- figuranten bør ikke have private ting på sig

Planlægning af øvelsen

- praktisk opgave
- patrulje til fods (*unghunde- og patruljeklassen*)
- patrulje til fods eller i bil (*kriminal- og vinderklassen*)
- føreren anråber straks figuranten
- flugten fortsættes
- hunden skal ved bid effektivt hindre flugt

- såfremt figuranten er passiv, må hunden selvstændig slippe og overgå til bevogtning.
- såfremt figuranten ikke føler sig bevogtet, fortsætter denne flugten.
- indtransport til dommer med hunden i line
- alle klasser: figuranten skal afleveres indenfor 4 minutter

Bedømmelse

- tiden regnes fra anråbet
- hunden i line. Almindelig tilkoblet
- dommeren på det sted, hvor figuranten opholdt sig ved anråb
- flugt i moderat tempo
- flugten fortsætter, hvis hunden ikke effektivt hindrer det ved bid
- figuranten skal højt og tydeligt råbe av
- ved overgang til bevogtning skal figuranten være tavs og passiv
- når figuranten er anholdt skal han afvæbnes (hvis han bærer våben, f.eks. pistol, dolk eller lignende), herefter slip og visitation
- såfremt hund eller figurant berøres for at få den til at slippe, opnås der ikke point i øvelsen
- indtransport under almindelig gang med hunden i line. Figuranten må ikke trues til at løbe
- manglende visitation 1 point
- hvis ikke andet er anført i øvelsesoplæg koster visitationsgenstand 1 point

Øvelse 11: Frygtløshed for slag.

Øvelsens formål:

At vise, at hunden besidder mod/frygtløshed i et sådant omfang, at den uden tøven ved bid i beskyttelsesarm kan stoppe en figurant, der angriber den ved truende med stok at løbe mod den og tildele den 2 stokkeslag. At vise dens effektivitet i stop, fasthed i bid, lydighed i slip, lydighed i indtransport samt selvstændighed og effektivitet i flugtforsøg.

Hvad er specielt relevant i denne øvelse:

Hundens frygtløshed, energi og **effektivitet i stoppet**, dens **fasthed i biddene**, **lydighed i slippene**, lydighed i en **afstands- og positionsmæssig korrekt indtransport** samt dens energi og effektivitet i den **selvstændige forhindring af**

flugten.

Tilrettelæggelse: Øvelsen er ens i alle klasser

Udførelse:

- hunden i line, almindeligt tilkoblet
- en stokkebevæbnet figurant 75 meter ude
- figuranten anråbes
- når hunden er ca. 50 m fra figuranten vender denne sig og løber med stokken hævet truende frem mod hunden
- effektivt bid i beskyttelsesarmen
- når figuranten er passiv må hunden selvstændig slippe og overgå til bevogtning
- hvis hunden overgår til bevogtning, skal den slippe **straks** efter, at figuranten er passiv
- er hunden overgået til bevogtning skal denne være effektiv
- slipper hunden på kommando skal den slippe straks efter kommandoen
- figuranten skal afvæbnes
- indtransport ca. 5 meter bag figuranten
- flugtforsøg efter aftale mellem dommer og figurant
- standse figuranten uden kommando
- flugtforsøget udføres som stoppet
- linen påsættes på dommerens ordre
- øvelsen afsluttes med hunden på plads efter kommando og dommerens ”tak”

Bedømmelse

- effektivitet i angrebet
- fasthed i biddet
- konstant bid indtil føreren ankommer eller figuranten er passiv
- hunden skal straks slippe på kommando, slipper hunden senere bedømmes det som: ”længe om at slippe” med fradrag i forhold til tidsforløbet
- slipper hunden selvstændigt/uden kommando skal dette ske straks efter figuranten er passiv, sker det senere bedømmes det som: ”længe om at slippe” med fradrag i forhold til tidsforløbet
- hvis hunden er overgået til bevogtning skal denne være effektiv
- hvis hunden er uopmærksom i bevogtningen trækkes i appel point

- hvis hunden vender sig fra figuranten trækkes der i point
- ved bevogtningsfejl kan der max trækkes 5 point i stoppet og 2 point i flugtforsøg
- forlader hunden figuranten afbrydes øvelsen og der opnås ikke point
- hvis føreren undlader at træde et skridt tilbage 1 point
- ved forsætlig berøring af figuranten eller hunden, for at få hunden til at slippe, afbrydes øvelsen og der opnås ikke point
- indtil 5 ekstra kommandoer om at slippe ved første stop, hvorefter øvelsen afbrydes
- øvelsen afbrydes, hvis der ikke opnås point under første del
- øvelsen afbrydes, hvis hunden holdes i halsbåndet eller hunden bider i beskyttelsesærmet under indtransporten
- kan hunden ikke kommanderes til slip, afbrydes øvelsen, og der opnås ikke point for flugtforsøget
- hundeføreren bringer ikke stok med tilbage 1 point
- ved 2 ekstra slipkommandoer i flugtforsøget afbrydes øvelsen
- der skal som minimum opnås 1 point i hvert moment for at gå videre til det næste

-oOo-

1. Udgave 1983
2. Udgave 1993: Erik Jensen, Søren Friis og Jens Martin Elsborg
3. Udgave 1993: Steen Riewe Henriksen, Leif Søndergaard og Ove Danielsen efter samråd med Niels Jørgen Pedersen, Ole Rudolf Larsen og Flemming Damkjer
4. Udgave 2004: Steen Riewe Henriksen, Axel Ahm og Keld Andersen efter samråd med dommerinstruktører og deltagere i dommerseminariet i Sandbjerg i 2004
5. Udgave 2007: Keld Andersen, Jan Verner Larsen og Carsten Steen Hansen i samråd med dommerinstruktører og deltagere ved dommerseminaret i Sandbjerg marts 2007.
6. Udgave 2009: Keld Andersen, Peter Henning Dahl og Carsten Steen Hansen.
7. Udgave 2013: Keld Andersen, Carsten Steen Hansen og Villy Skaarup.